שוטחן בחמה. מי שנשרו כליו בדרך [ט]כמי גשמים: **אבל לא כנגד העם.** שלא יאמרו כנסן בשבת. הלי תנא סבר דמידי דמשום מראית העין מותר בחדרים: **אוסרין.** כרב: **עשה לו כיס יד.** למוך שבאותו מקום מהו למיסריה דילמא שקלה וממטא לה בידיה דלא מאים לאחוזה בכיס יד שלה: **עשה לה כיס יד מוכר.** דלא אמרינן לא מאים אלא אפילו בכיס יד מאים: **רבי יוחנן נפיק ביה לבי מדרשא.** במוך שבאזנו שהיה זקן והיתה לו לותא האחן מרובה: **וחלוקין עליו חברין.** מפני שלא היה קשור באזנו והוא יולא בו לרה"ר: **הא דמיהדק.** דר' יוחנן היה מוחב באזנו יפה ומהדק ולא בעי קשירה ודרמי בר יחזקאל בדלא מיהדק. ל"א מתלמידי רבינו הלוי דרבי יוחנן קשור הוה ובית מדרשו סמוך לביתו הוה ולא היתה רה"ר מפסקת והא מני רבי יוסי דאמר לעולם יולא בו לרה"ר מותר ואמאי קאמר לבי מדרשא ולא קאמר לרשות הרבים ומשני דר' יוחנן קשור ולא מיהדק הקשר ולשון ראשון מיושב מזה: **לדורשיני.** לחולי השיעים: **וגנגילא.** גינזיר"ו: **דרלונא.** קנמון: **לא שנו.** דחכמים אוסרין אלא של זהב שמשונה במראה משאר שיעים ודילמא מנזו לה ושקלה לה בידה וממטיא: **אבל של כסף.** שדומה לשאר השיעים דברי הכל מותר לשון רבותי. ולי נראה טעמא דשל זהב משום דמשיכא ואתי לאחוויי לכך אסור אבל של כסף לא משיכא ולא אתי לאחוויי. וללשון רבותי קשיא לי הא דאמר אביי רבי ור"ש בן אלעזר כו' ואי טעמא דרבנן משום דמייכי עלה הוא מאי שנא רבי (ז) דקתניא ליה דרבנן נמי אלו לאחוויי מייכי ויש לתרץ דרבנן מיסר קאסרי מכל מקום ורבי מתיר דקסבר לא מייכו עלה ולא שלפא להו ומיהו ה"ל למיתני דלמא שלפא לה משום אחוויי אלא לא שלפא משום דאי מחוי לה גוטתא היא: **רבי הא דאמרן.** דלא מייכ דילמא שלפא: **פוטר בכולם.** ואוקימנא(ח) דהאי פוטר מותר לכתחילה הוא ואמר טעמא מאן דרבה לאיפוך בכולא אפה שריתה רע ולא שלפא ומחוי גוטתה: **למעה מן הסבכה.** כגון כיפה של נמר: **יולאה בה.** דלא מייסינן דילמא שלפא ומחוויא דמיגלי שערה ומגנינא בה שהשבכה נוי הוא לשער: **מתני' סלע.** מטבע הוא: **ליים.** מפרש בגמ': **הכנות קטנות.** שמנקבות אזניהם ואין עושין מחטים עד שיגדלו ונותנין חוטין או קסמים באזניהם שלא יסתמו אזניהם נוי"ה: **ואפילו.** רבותא קאמר דאע"ג דלאו מבשיט נוי הוא אורחא בהכי ולא משאוי הוא. ויש מפרשין חוטין שקועות בהן שערה דאסריגן לגדולה כרים פרקין (מ.) התם משום דשכיחא בהו טבילה אבל קטנות דלא שכיחא בהו טבילה שרי. ולשון ראשון הגון מזה מדא דקטנות נמי לריכות טבילה לטומאת מגע משום טהרות ואף גדות נמי שכיחות בהו כדתניא (נדה דף לב.) מעשה שהיה והטבילוה קודם לאמה ועוד מדקתני אפי' בקיסמין איכא למישמע דחוטין נמי אאזנים קיימי דאי חוטי הרחם לא שייך למיתני אפי' בקסמין: **ערביות.** נשים ישראליות שבערב: **יוצאות רעולות.** דרך ערביות להיות מעוטפות ראשן ופניהם חוץ מן העינים וקרי לה בלשון ערבי רעולות היינו הרעלות דכתיב גבי תכשיטי נשים בספר ישעיה (ג) **מדיות.** שמתעטפות בטלית ותולה הרלועה בשפתה האחת כנגד לוארה ובשפתה השנית כורכת אחן או אגוז וקושרת הרלועה בכרך ואין הטלית נופל מעליה: **פורפס.** כמו קרסים [שמות לט] דמתרגמינן פורפין. כל המחבר בגד לחבירו קרי פריפה: **ובלבד שלא הפרוף לכתחלה בשבת.** ובגמ' (ע"כ) פריך והאמרת ריש"ל פורפת: **גמ' כש ארעא.** מכה שהיא תחת פרסת הרגל וקושר בה סלע לרפואה: **דאקוש.** שהיא קשה ומגינה על המכה מקולים ויתלות דרכים: **שוכפא.** ליחלוחית היולא מן הכסף ובלע"ז רוי"ל ויפה למכה. שוכתא כמו דשתך טפי דאלו מליאות (ב"מ דף כ.) ומשתכין בגשתא דתעניית (דף ח.): **ליעבד טפא.** דכספא טיבעא למה לי אלא משום לורתא דטיבעא מעליא למכה ולאו שוכתא: **ליעבד פולסא.** עגול של עץ ויולר עליו: **אמר אביי ש"מ.** ממתני' דקתני סלע: **כולהו כהדדי מעלו לה.** ולהכי נקט סלע דאיתנהו לכולהו אקושא ושוכתא ולורתא: **לא שביק להו לבניהם כו'.** מפרש לקמן טעמא דכולהו: **גניאן גבי הדדי.** ליגן זו אצל זו בעודן בחוטים: **מקושות ביומי ניסן.** של מיס מכוונסין או סמוך לנהר וממשיך לתוכן מי הנהר וטובלות שם: **ומפלי ביומי תשרי.** שטובלות בפרת ומפני הטיט שלא יהא מליאה נותנת המסך תחת רגליהן: **דלבעוגין.** ומיים למישלף ואחוויי: **המסוללות.** מתחכות משום תאות תשמים: פסולות

לעיל **אמר** רב בכל מקום שאמרו חכמים כו'. י"מ דאין הלכה כרב [ט] מדתני בחוטין (דף מא.) אין שוחטין לתוך גומא ברשות הרבים שלא יתקה האפיקורסים וכתלר מותר ומיהו אין זה ראיה דכתלר מותר דלף הרוחה אומא אומר לנקר חברו הוא צריך אבל בעלמא שאם יראה מדם הרוחה יחשדנו אפילו בחדרי חדרים אסור:

ליעבד לה פולסא. פ"ה תתיכה של עץ ויולר עליה לורה ולפירושו (ז) ניחא מה שמקשים דבעלמא אמר[ח] מאי אסימון פולסא ופ"ה התם היינו דבר שאין עליו לורה וקשה דהכא משמע דפולסא הוא דבר שיש עליו לורה ולפירש"י ניחא דפירש ליעבד פולסא בלא לורה ויולר עליו הלורה אבל לפיר"ת קשה דפירש אסימון הוי של מתכת ויש עליו לורה אבל אינה משוכה ואינה יולאה אם כן הכא מאי איריא סלע אפילו אסימון ושמא י"ל דלורת סלע ארוך:

ומפצי ביומי תשרי. פ"ה מפני הטיט שלא יהיה תליה ונותנות המסך תחת רגליהן ורבינו תם פירש שהיו נותנות מפלי זקופות שלא יראו אותן העולם ויתביישו מהם ולא יעבלו היטב[ט]:

פסולות

שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם רבי [ט]אליעזר ורבי שמעון אוסרין: [א]ובמוך שבאזנה: תני רמי בר יחזקאל והוא שקשור באזנה: [ב]ובמוך שבסנדלה: תני רמי בר יחזקאל והוא שקשור לה בסנדלה: ובמוך שהתקינה לה לנדתה: סבר רמי בר חמא למימר והוא שקשורה לה בין יריכותיה אמר רבא [ג]אע"פ שאינו קשור לה כיון דמאים לא אתיא לאיתויי בעא מיניה רבי ירמיה מרבי אבא עשתה לה בית יד מהו א"ל [ד]מותר איתמר [נמי] אמר רב נחמן בר אושעיא א"ר יוחנן עשתה לה בית יד מותר רבי יוחנן נפיק בהו לבי מדרשא וחלוקין עליו חבריו רבי יאני נפיק בהו לכרמלית וחלוקין עליו כל דורו והתני רמי בר יחזקאל והוא שקשור לה באזנה לא קשיא הא דמיהדק הא דלא מיהדק: בפלפל ובגלגל מלח: פלפל לריח הפה גלגל מלח [ה]לדורשיני: וכל דבר שנותנת לתוך פיה: זגנבילא אי נמי דרצונא: שן תותבת שן של זהב רבי מתיר [ו]וחכמים אוסרין: א"ר זירא [ז]לא שנו אלא של זהב אבל בשל כסף דברי הכל מותר תניא נמי הכי בשל כסף ד"ה מותר של זהב רבי מתיר וחכמים אוסרין אמר אביי רבי ור' אליעזר ור' שמעון בן אלעזר כולהו סבירא להו דכל מידי דמיגניא ביה לא אתיא לאחוויי רבי הא דאמרן ר' אליעזר [ח]דתניא ר' אליעזר פוטר בכובלת ובצלוחית של פלייטון ר' שמעון בן אלעזר דתניא [ט]כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שהוא למטה מן הסבכה יוצאה בו למעלה מן הסבכה אינה יוצאה בו: **מתני'** יוצאה בסלע שעל הציניות [י]הבנות קטנות יוצאות בחוטין ואפי' בקיסמין שבאזניהם [יא]ערביות יוצאות רעולות ומדיות פרופות וכל אדם אלא שדברו חכמים בהוה פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע ובלבד שלא תפרוף לכתחלה בשבת: **גמ'** מאי ציניות בת ארעא ומאי שנא סלע אילימא כל מידי דאקושא מעלי לה ליעבד לה חספא אלא משום שוכתא ליעבד לה טסא אלא משום צורתא ליעבד לה פולסא אמר אביי שמע מינה כולהו מעלין לה: הבנות יוצאות בחוטין: אבוה דשמואל לא שביק להו לבנתיה דנפקי בחוטין ולא שביק להו גניאן גבי הדדי [יב]ועביד להו מקואות ביומי ניסן 'ומפצי ביומי תשרי לא שביק להו יוצאות בחוטין והאגן תנן הבנות יוצאות בחוטין בנתיה דאבוה דשמואל [יג]דצבעונין הוו לא שביק להו גניאן גבי הדדי לימא מסייע ליה לרב הונא [יד]דאמר ר"ה [טו]נשים המסוללות זו בזו

פסולות

מסורת הש"ס

ט) כילה ט. [לקמן קמו:]. כ) [ל"ל אלעזר]. ג) [גיר' הערוך ערך דר' לגזור שיני ע"ש]. ד) [לעיל סב. תוספתא פ"ה ע"ש]. ה) [לעיל מ:]. ו) [נדרים מ:] כתובות נה: נדה סז.. ז) יומות עו.. ח) [עיין תוספות לקמן קמו: ד"ה מי שנשרו ותוספות כילה לה: ד"ה מי שהשיגו על פרש"י דהכא אבל לקמן קמו: נמשנה ובגילה לה: עולה פירוסו פפירים תוספות ובגילה ט. פרש"י מהכא]. ט) [לעיל סב.]. י) [ב"מ מז.]. כ) [יש"ש תוס' נדה סו: ד"ה אשכו].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל של כסף וכו' ומאי שנא דבי דקא שרי ליה משום דלא אתיא לאחוויי רבנן נמי: (ב) תוס' ד"ה ובעבוך וכו' ולפירושו. נ"ב ובתוס' פ' בכל מערבין דף לא ע"ב כתבו כענין אחר ע"ש בד"ה שפלאו:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אבר רב וכו' מייתני בחולין. ולקה זו כתבו תוספות בחולין בשם ירושלמי:

לעזי רש"י

גינזיר"ו [ויינייבר"א]. זנגביל. רוי"ל [רודי"ל]. חלודה.

מוסף רש"י

רעולות. לשון עיטוף (ישעיה ג יט, נא יז ובהום ב ד ובגרס: סדיות רעולות). בת ארעא. מי שיש לו מכה נפוחה רגלו מתחת, קוראה שם, דמעגלא ליה מלוים דיקה ולורתא דיקה (כתובות צג:). מקואות ביומי ניסן. מקוה מים חיים נעשים בנית ולא היה מניחן לטבול בטהרות (בכורות נה:) לו: מקוה מים מכונסים ואין טיבלות בנהר (נדה סו:). ומפצי ביומי תשרי, שטובלין בנהר שהוחלין מרוכין אבל ומפני מלית הטיט נותן מחצלות בנהר שעוברות עליהן (שם).

עין משפט נר מצוה

כו' א ב ג ד מיי' פי"ט מהל' שבת הלכה יא סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שג סעיף טו:
כז ה ו מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעי' יב:
כח ז מיי' שם הלכה יג סמג שם טוש"ע א"ח סימן שג סעיף כח:
כט ח מיי' שם הלכה יב סימן שג סעיף כ:
ל ט מיי' שם טוש"ע שם סעיף כח:
לא י מיי' פי"ח מהל' מקואות הלכה יא טוש"ע י"ד סימן קלח סעיף לג לד:
לב כ מיי' פי"ט מהל' שבת הל' י סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שג סעיף כ:
לג ל מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה מ סמג לאוין קכז טוש"ע אה"ע סי' כ סעיף כ:

רבינו חננאל

שוטחין בחמה אבל לא כנגד העם, ר' אליעזר ורבי שמעון אוסרין, ואיהו דאמר כר' אליעזר ורבי שמעון. במוך שבאזנה. תני רמי [כר יחזקאל] והוא שקשור באזנה. ובמוך שבסנדלה, והוא שקשור בעקבה. במוך שהתקינה לנדתה, והוא שקשור בירכותיה. ודבא אמר אע"פ שאינו קשור כיון דמאים לה לא אתיא לאחוויה. אמר רבא עשתה לה בית יד שעושה [לה] לידה שתכסה אוהה כדי שתבדוק מוך לנדתה ולא תגע בו ולא תטנף בו. והא דאמר במוך שבאזנה וחני רמי בר יחזקאל והוא שקשור באזנה. אוקמה בדמהדק, ואי לא מהדק אסור. ושן תותבת של כסף דברי הכל מותר. ר' שמתיר בשל זהב ור' אליעזר שמתיר בצלוחית של פלייטון ור' שמעון בן אלעזר שמתיר בכל שהוא למטה מן הסבכה, אילו כולן סבירא להו כל מידי דגנאי הוא לא אתא לאחוייה, והני שיטה נינהו ולית הלכתא כחד מיניהו. מתני' יוצאין בסלע שעל הציניות. סילוא שיש עליה צורת מטבע ומעלא לציניות שהוא מכה תחת הרגל. ציניתא, בת ארעא. הבנות יוצאות בחוטין אפילו בקסמים שבאזניהן. בנהיה דאבוה דשמואל תלתא גווני (חוטין) צבעונים הוו חוטי דידהו, ולא הוה שביק להו למיפק בהו, סבר דילמא שלפא ומחוויא לתבירתה. ולא הוה שביק להו דגניין גבי הדדי.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com